

Nederlandsche Verzen en Nederlandsche Proza.

II.

Portretten en Landschappen. Novellen door Frits Lapidoth. Leiden: S. C. van Doesburgh, 1891.

Het scheen, of de auteur, die in de(n) *Gids*, en in (de)n *Nederlandsche(n) Spectator* optrad, als een stout *fin-de-siècle*-man, fabuleerend over al de spiksplinter nieuwe bekoorlijkheden van het laatste oogenblik — suggestievermogen, hypnotische toestanden, morphinomanie en verdere heerlijkheden — nog een zeer zwak punt in zijne artistieke constitutie had behouden, toen hij verleden jaar in zijn eersten bundel verhalen naast al die hartveroverde *fin-de-siècle*-motieven ook eene eenvoudige Hollandsche novelle: *De molen de Geelwink*, schreef.

In zijn tweeden bundel *Portretten en Landschappen* schijnt het, of Frits Lapidoth eene schrede achteruitreedt. Voor verweg het grootste deel ontwerpt hij vlugge schetsen van tafereelen, aan de Zaan, het IJ, of aan het leven in de Waterlandsche dorpen ontleend. Niet zonder opzet zeg ik, dat de auteur door de teekening van IJ en Zaankant, van Noord-Hollandsche dorpen, die voor enkele jaren rijk plachten te worden door veteelt, eene schrede achteruit SCHIJNT gegaan te zijn. Het moorddadig geschreeuw van *fin-de-siècle*, van *vieux jeu*, van verouderde kunst, giert tegenwoordig schier dagelijks door de lucht, zoodat het iemand zou kunnen gaan, als een versuft stedeling in de kermisweek — hij hoort zooveel walgelijk orgelgedraai, dat hem op 't laatst de echo van een orgelmotief in het hoofd blijft hangen.

Frits Lapidoth legt eene zeer groote sympathie aan den dag voor het Geel-

vinck-element uit zijn vorigen bundel, en toeft bij voorkeur in Noord-Holland. Zijne tochtjes op de Zaan met een vaartuig, dat den onbehaaglijken soortnaam van „tjotter” voert, eigendom van drie Zaansche renteniers, die het zeemanschap met allerlei eigenwijsheden aan een oud matroos, Harmen, overlaten — zijn zeer boeiend. De heeren Donk, oud-infanterie-kapitein, Brouwer, oud-boekhouder, en Kramer, eigenaar van den meelmolen: Vooruit, vormen eene trits van domme, bekrompen burgerlieden, die zich een zeilscheepje hebben doen bouwen, en nu onder den plak zitten van een oud matroos, heel wat opsnijend van stormen en heldendaden in de groote zee. Zoo ontstaat bij Kramer, den ijdelste der drie, het plan iets ongehoords te doen, waardoor hij een eind kan maken aan Harmen's gesnoef. Een ballon, opgelaten in den tuin van het Paleis voor Volksvlijt, brengt Kramer op het groote idee. Hij maakt aanstonds voorbereidingen, en leest.... Jules Verne, *Zes weken in een luchtballon*. Inderdaad laat hij zich meenemen door eene aëronaute, madame Beaupré, die vlug, levendig en kordaat, zich *coutumière du fait* toont.

Kramer doet alles, om de handige luchtschippersche te belemmeren, wordt oorzaak door zijne lafhartigheid, dat bij het nederdalen een ongeluk geschiedt, en madame Beaupré een been breekt. Wel zal hij alles betalen, wel zorgt hij voor den jongen Beaupré, een knaap van 12 jaar, die te Amsterdam zijne moeder in angst afwacht, wel vraagt hij zelfs mevrouw Beaupré ten huwelijk — maar met dit alles kan hij niet beletten, dat